

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et Principis Monasteriensis Decas

Alpen, Johann von

Coesfeldiae, 1694

14. Fœdus Rhenanum extenditur. Et innectitur Rex Galliarum. Tabulæ
fœderis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68495)

1658.

410 CHRISTOPH. BERNARD.

sed incunte jam nocte, ubi civis & miles ab armis cessabat, in turrim Divi *Lamberti* ac propylæum vinarix domus, *Tubicines* & *phonsorum* grex bipartitum ascendunt; & hymnum alternantes *Ambrosianum*, festivâ Neo-Cæsari symmetriâ applausere. Pluris volebant æstimari speratam hoc oblectamento Cæsaris gratiam, quam posthabiti Principis sui offensam.

Et Christophori Bernardi.

At verò *Christophorus Bernardus*, ut pro felici Regis electione, statim ab excessu *Ferdinandi Tertij*, sollicitudine consuetâ, toti *Dioecesi* preces, ita nunc solennem gratiarum actionem sine morâ imperavit; quam & ipse singulari pompâ festivam habuit, supra omnes latus, quod filium, quod nepotem Cæsarem, ex *Austriacâ* domo, in solio Imperiali videret successorem, cui perennem in terris vitam, Imperium felix, fortunatumque, victoriam de hostibus, imò fausta omnia à superis precabatur; nec omisit plura statim lætitiæ ac devotionis argumenta testari, quando Cæsaream *Leopoldo* majestatem fuit gratulatus.

14.
Fœdus
Rhenanum extenditur.

Per quos dies hæc in *Provincia* *Monasteriensi* agebantur, *Leopoldus Primus* jam Imperator *Frankfurtum* reliquit. Ubi inter *Electores* ac *Principes*, cum *Christophoro Bernardo* jam antè sociatos, quarto

quarto decimo Augusti novum fœdus cum
 lum est, sed in pauca ab eo discrepans,
 quod quadriennio ferè ab hinc pacti erant.

Morabantur tum in Urbe Moguntinâ An-
 tonius Dux Gramondus Par & Marechal-
 lus Franciæ, ac Hugo Leonius Marchio
 Fresnæus Christianissimi Regis Oratores.

Quorum operâ eidem se societati Rex ad-
 scripsit juxtâ tabulas quâ subjecimus for-
 mâ & verbis expeditas.

*Et inno-
 titur
 Rex
 Gallia-
 rum.*

*Tabula
 fœderis.*

*Quandoquidem Sacra Christianissima Regia
 Majestas ut consors pacis, accedit ad fœdus, quod
 Eminentissimi, Serenissimi & Reverendissimi Prin-
 cipes ac Domini, D. Joannes Philippus Mogun-
 tinus, D. Carolus Casparus Trevirensis, D. Maximi-
 lianus Henricus Coloniensis, Archi-Episcopi, Sa-
 cri Romani Imperii per Germaniam, Galliam,
 Regnum Arelatense, ac Italiam, Archi-Cancel-
 larii ac Principes Electores, Christophorus Ber-
 nardus Episcopus Monasteriensis, sacri Romani
 Imperii Princeps, D. Philippus Wilhelmus Comes
 Palatinus Rheni, Dux Bavaria, Juliaci, Cli-
 via, & Montium, &c. Regia Majestas Suecia,
 uti Dux Brema & Verda, ac Dominus Wisma-
 ria, &c. D. D. D. Augustus, Christianus Ludovi-
 cus, & Georgius Wilhelmus, Duces Brunsvicen-
 ses & Lunaburgenses, nec non D. Wilhelmus
 Hassia Landgravius, &c. vi recessûs Francofurti
 hujus Anni Millesimi, sexcentissimi, quinquage-
 simi octavi, die decimo quarto Augusti, unani-
 miter conventi, inierunt, ideò Rex Christianissi-*

mus eundem recessum per omnia omnino comprobatur, & iuxta eius tenorem, usumque sub conditionibus, praedictis Electoribus & Principibus se associat, adeoque Rex Christianissimus ab una: deinde Electores ac Principes foederati ex altera parte, pro communis in sacro Imperio tranquillitatis conservatione, mutuam inter se amicitiam ac defensionem paciscenter, praestant, & solennem recessum hac singulari partitione confirmantes, utringue porro in conditionibus infra scriptas convenerunt, ita tamen, ut, prout in dicto recessu continetur, ad idem factum liber aditus patere debeat omnibus, nullo excepto, reliquis Principibus pacis consortibus, tum Catholicis, tum Augustanae Confessioni addictis.

Sit super pace publicâ Monasteriensi & Osnabrugensi, inter Regem Christianissimum & foederatos Electores ac Principes supra dictos omnes & singulos, eorumque successores, haeredes, & posteros, amica, sincera, & firma correspondentia, ac reciproca obligatio in terminis defensivis, ita ut unus alteri, omnesque uni, & sic mutuo sibi inter se, si invadantur in praedictis conditionibus, instrumento pacis comprehensis, assistant modo sequenti.

Defensivum hoc foedus ultra non extendatur, nisi quousque omnes ac singulos instrumentum pacis obstringit: Ex quo securitate tam publicâ, quam privatâ, Rex Christianissimus & foederati Electores ac Principes, quibus securitas

fm, & iunctim omnes, fruantur, mutuis auxiliis tui adversus quoscunq; aggressores & invasores, instrumento pacis contraventuros.

In specie vero unus alteri opem ferat contra turbatores in eo, quod quisq; paciscentium iure successionis aut electionis, aut vi instrumenti pacis, re ipsa possidet. Ex hac servanda pacis conventionione particulari, nullo modo ledatur quisquam sive intra sive extra Imperium; bella etiam Hispano-Gallica inde penitus sint exclusa; adeo, ut iis fœderati Electores ac Principes nullatenus implicari velint, nec quoquo modo teneantur.

Rex Christianissimus fœderi huic defensivo accedens, promittit servare omnibus modis Instrumentum Pacis, & requisitus assistere eis, qui idem servare volunt, quivè Electorum, tum omnium & singularum Principum & Imperij Ordinum iura & libertatem sibi cordi esse sinunt, contra omnes, quotquot voluerint vel tentaverint eos impugnatum ire, aut in exercitio iurium, libertatumq; suarum impedire.

Rex Christianissimus promittit arma sua nullo modo applicare vel conferre contra vel in Imperium, aut Electores, Principesq; aut eorundem provincias, terrasq; hostiliter incurfare, aut hybernis, contributionibus, aliisvè quibuscunq; exactionibus bellicis gravare, easvè nullo alio modo turbare, nec permittere, ut in præjudicium sacri Imperij vel confœderatarum Electorum ac Principum, quicunq; iam

Dd 3

sint,

sint, vel fœderi huic sint accessuri, miles in Gallis, aut in Alsatiâ conscribatur, indeque in perniciem illorum educatur, armave, tormenta, vel pulveres tormentarij hostibus ipsorum submittantur. Rex in specie suos quoque reliquos fœderatos, quicunque illi sint, vel futuri sint, intra & extra Imperium, disponet, ut pariter bonam & stabilem amicitiam, pacemque servent cum Imperio, Electoribus, & Principibus fœderatis, hisque ne nocere aut præjudicare ullo modo, vel directe, vel indirecte velint, aut faciant.

Rex Christianissimus in simplo se obligatum omnibus fœderatis his conjunctim, tum seorsim singulis, assistere mille sexcentis pedibus, & octingentis equitibus, cum convenientibus tormentis bellicis, propriisque sumptibus, si ipsi, ullavê eorum ditiones, ubicunque sita sint in Germania, hostiliter invadantur, vel stativis, hybernis, exactionibus, contributionibus, transitibus violentis, & executionibus militaribus, aliisque factis atque pressuris, quovis modo graventur.

Vice versâ pollicentur Electores & Principes fœderati pacem servare cum Rege Christianissimo, Regno Gallia, & cunctis Regionibus ei nunc subjacentibus, neque directe, nec indirecte assistere milite vel pecunia iis, qui volent contra Instrumenta pacis Regem, ejusque terras per Instrumentum pacis acquisitas, atque possessas, aut in quibus vi Instrumenti pacis

ei pacis habet jus praesidii, hostiliter in
vadere.

Electores & Principes foederati obligant
se in simplo illo numero & peditum & equi-
tum, qui in supradicto recessu expressus est,
suo pte ere, auxilio esse Regi Christianissimo
in & pro illis provinciis, quas ex Instrumen-
to pacis habet, si ex Imperio ab ullo Statuum,
aliisve, qui Monasteriensis Pacis socij sunt, ho-
stiliter invadatur, aut arma auxiliaria ini-
micis ejus, illas terras invadentibus, prabe-
antur.

Si Instrumentum pacis non servetur, tunc
ad requisitionem partis laesa statim foederati
Electores & Principes, & qui porro acceße-
rint huic foederi, juxta praescriptum Instru-
menti Pacis, omnem fidam operam, studia &
officia prompta in id adhibebunt, ut ejusmodi
infractioes sine mora & reipsa tollantur &
reparentur.

Vigore hujus foederis singuli & omnes
Electores ac Principes foederati promittunt,
se, ad obtinendam pacis observantiam, tam
in Imperii Comitibus quam alibi, omni modo
ac totis viribus curaturos, prospecturosque, ut
generalis guarantia in Instrumento pacis, s. Ve-
runtamen &c. fundata, efficaciter & realiter
in ipso opere constituatur, qua constituta vel
speciali aliqua garantiâ tantisper, donec illa
generalis plene firmetur, inter pacis socios,

Dd 4

plurimum

plurium ad hoc fœdus accessu factâ, de aliis realibus & effectivis mediis pacem conservandi ac tuendi, & de conjunctione consiliorum, viriumque in contravenientes porro convenietur.

Interim singuli & omnes fœderati Electores, Principesque ad fluvios, ac præsertim ad Rhenum habitantes, & ubicunque præterea id obfitus opportunitatem fieri poterit, quilibet eorum in suo territorio, tenebuntur cavere, ne copia adversus Regem Christianissimum, ejusque modernos fœderatos, in Belgium aut alio missa, per ditiones suas transeant, neve in suis terra ulla stativa, hyberna, arma, tormenta, commectus, eis permittantur, qui paci contraveniunt.

Rex Christianissimus & fœderati Electores & Principes mutuo sibi promittunt, si occasione vel sub prætextu hujus defensiva pro pace correspondentiæ, in Germaniâ unus illorum vel omnes, ab ullo, quisquis ille vel intra vel extra Imperium futurus sit, offendatur, hostiliterve tractetur, quod tum unus alteri omni conatu, & necessitati congruâ virium suarum potentia præsto esse, suos exercitus eò conducere, & pro defensione laborantis socii, copias suas paratissimè conjungere velint.

Duret defensivum hoc fœdus ad proximum triennium à die ratificationis computandum, àique si interea pax inter Gallia & Hispania Coronas non coierit, prorogetur consensu Confœderatorum omnium, aut eorum, qui in hoc fœdere

fœdere ulterius persistere volent, & de hoc tractetur Francofurti medio anno ante lapsum triennij.

Hos omnes articulos & singulos Rex Christianissimus & fœderati Electores & Principes sibi appromiserunt, quia instrumenta pacis & ceteris Imperij Constitutionibus nituntur, & Recessui hujus Anni Millesimi sexcentissimi quinquagesimi octavi die decimo quarto Augusti Francofurti inter principio memoratos Electores & Principes inito, cui Rex Christianissimus accedit, conformes sunt, & ad neminis mortaliū offensionem spectant.

Reservant sibi tamen Electores & Principes fœderati omnes & singuli, fidem Imperio, patriæ suæ, & Imperatori debitam.

In fidem ac solidamentum horum omnium Instrumentum hujus fœderis ad ratificationes Dominorum Principalium intra spatium unius mensis invicem commutandas subscriptum & sub-signatum est, à Regis Christianissimi & fœderatorum Electorum, Principumque Legatis. Moguntia die decimo quinto Augusti Anno Millesimo sexcentesimo, quinquagesimo octavo.

Scio non defuisse, qui Christophoro 15.
Bernardo inconsultum arbitrabantur hanc Curidē
una confederationem amplecti. Id in- ample-
visum fore Austriacis & perniciosum cau- xus sit
sæ cum Monasteriensibus controversæ. C. Ber-
Sed quoniam Principi simul opus erat nardus.
am. cliā Regis Galliarum, & in hanc

D d 5

pro-